

Ročník 48

Číslo 7
2022-2023

Ročník 48

POKRAČOVÁNÍ PROJEKTU "LES" VE 2. TŘÍDĚ

☺ V měsíci listopadu jsme pokračovali v projektu povídáním o důležitosti (a nezbytnosti) dřeva. Vyhledávali jsme v našem okolí co nejvíce věcí, jež jsou vyrobené ze dřeva, a vybarvili si pracovní list. Děti si též uvědomily, jak důležité je třídění starého popsaného papíru, z něhož se recyklací vyrábí znovu použitelný papír.

Ve škole se všichni snažíme využívat každý papír z obou stran, abychom šetřili stromy a lesy.

Mgr. Jana Doležalová, tř. učitelka 2. A

ZIMA V KALENDÁŘI

O vernisáži výstavy Zima v kalendáři (konané 24. 11. 2022) jsme krátce informovali v minulém Jeseníčku na str. 3. Podrobnosti si teď můžete přečíst v příspěvku paní učitelky Jitky Peckové.

Po svědomitých přípravách, kdy jsme s dětmi tvořili, nacvičovali, instalovali apod., nadešel slavnostní okamžik otevření výstavy ve Vlastivědném muzeu Jesenice. Výstavu zahájil pan ředitel ZŠ a MŠ Jesenice Petr Koníř. Následovalo vystoupení dětí ZŠ Jesenice, které si připravily zimní a vánoční písničky za doprovodu fléten (děti z 2., 3. a 4. třídy a paní učitelky Jana Doležalová, Jitka Chvojková a Anna Poláková) a kláves (paní učitelka Jaroslava Řehořová).

Paní učitelky J. Doležalová a J. Řehořová vzorně děti připravily a vystoupení mělo velký úspěch. Výstavní místnost byla zcela zaplněna lidmi, a tak mnozí museli zůstat a poslouchat ve vedlejší místnosti i na schodišti. Na výstavě, jež potrvá do 22. 12., jsou ke zhlédnutí obrázky a výtvoři dětí ze základní i mateřské školy.

Po končení pásma bylo pro návštěvníky připraveno pohoštění a všichni měli možnost v klidu si práce dětí prohlédnout. Všem, kteří se na realizaci výstavy podíleli, patří naše veliké poděkování.

Ing. Jitka Pecková

ČERTÍ HRÁTKY VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

V pondělí 5. 12. odpoledne bylo u nás v družině pořádně živo. Probíhaly zde totiž čertí hrátky s několika pekelnými úkoly. Děti měly jako čerti nanosit dřevo pod kotel, dále hledaly blešky, kouzlili ve tváři strašidelný ďábelský škleb, běhaly s hříšníkem v pytli na zádech a nakonec si zatancovaly čertovské tance. Za všechny úspěšně splněné úkoly dostaly čertovské vysvědčení,

samozejmě s obrácenou klasifikací, kde je naopak nejlepší známkou pětka. Děti si opět užily spoustu legrace.

Vychovatelky ŠD

Ve stejný den procházeli naší školou Mikuláš, andělé a čerti v podání nejstarších žáků. Zavítali rovněž mezi děti do mateřské školky, kde se rovněž slavil veselý čertovský den. Děti z mateřinky předvedly pohádkovým postavám svůj program v podobě písniček,

básniček a tanečků a za to dostaly od anděla ozdobené perníčky.

PEČENÍ PERNÍČKŮ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Středeční odpoledne 7. 12. strávily děti z družiny ve školních kuchyňkách. Měly před sebou lákavý kulinářský úkol, a sice pečení svátečních perníčků.

Z připraveného těsta si každý vykrojil větší kousky ve tvaru soba, stromečku, hvězdičky nebo panáčka. Výkrojky pak děti pokládaly na plech a potíraly je vajíčkem. Připravovaly i menší perníčky, které se budou zdobit na předvánoční školní jarmark. Chodbu jsme tak provoněli perníkovou vůní, až se sliny sbíhaly. Děti si své voňavé dobrůtky odnášely domů a některé se do nich s chutí zakously už ve škole.

Vychovatelky ŠD

DRÁTOVÁNÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Čtvrteční odpoledne (8. 12. 2022) bylo v družině věnováno drátování. Za tímto účelem přišla mezi nás paní Nikola Štefánková z Vlastivědného muzea Jesenice.

Nejprve dětem rozdala drátové šablony. Některé sama dodělávala na místě, aby děti viděly, jak mají správně postupovat. Na každém stolečku měly talířek s barevnými korálky, které si podle vlastní fantazie navlékaly na slabší drátek a omotávaly kolem šablony. Při této práci se děti učí trpělivosti a rozvíjejí svou kreativitu. Však se také výrobky všem povedly a každý

si domů odnesl ozdobičky ve tvaru zvonečku, stromečku, rybičky nebo hvězdy.

Vychovatelky ŠD

ŠKOLNÍ KOLO DĚJEPISNÉ OLYMPIÁDY – 8. A 9. TŘÍDA

Ve čtvrtek 8. prosince proběhlo školní kolo dějepisné olympiády, určené pro žáky 8. a 9. třídy. Tématem letošního ročníku byly události v Československu a ve světě v letech 1945 – 1992.

Deset soutěžících si v testu, který měl 14 otázek, ověřilo a porovnálo své znalosti o době po druhé světové válce. Úkoly byly velmi rozmanité, například práce s mapou a obrázkem nebo kvízy.

Žáci mohli získat maximálně 60 bodů. Přestože dosud v hodinách dějepisu nebylo toto období probíráno, všichni si vedli výborně – získali aspoň 20 bodů. Soutěžící na prvních třech místech se dokonce stali úspěšnými řešiteli, tzn. správně odpověděli nejméně na 60 % otázek (36 bodů). Velké znalosti prokázali zejména Petr a Daniel Makovští z 8. třídy, kteří vyřešili správně $\frac{3}{4}$ úloh. Oba budou školu i se spolužačkou Míšou Burstovou, která obsadila 3. místo, reprezentovat v okresním kole dějepisné olympiády v lednu 2023.

Mgr. Petra Hružová

VÝSLEDKY ŠKOLNÍHO KOLA:

JMÉNO	TŘÍDA	BODY	MÍSTO
Petr Makovský	VIII.	45	1.
Daniel Makovský	VIII.	44	2.
Michaela Burstová	VIII.	36	3.
Štěpán Malich	IX.	35	4.
Jakub Hlaváček	IX.	32,5	5.
Jan Černošlávek	VIII.	30	6.
Michaela Narovcová	VIII.	28	7.
Petr Vošahlík	VIII.	26	8.
Martina Jelínková	IX.	21,5	9.
Marek Měchura	VIII.	20	10.

VÁNOČNÍ PRAVOPIS. JAK PSÁT NÁZVY SVÁTKŮ

Každý z nás se při psaní občas zarazí a zapochybuje o své znalosti pravopisu. Nejistota může přijít kdykoliv, i při psaní jevu, který přitom dobře známe. Raději si ale vyhledáme, jak to má být správně, aspoň pro svou jistotu.

Vánoce x vánoce

Jedním z častých případů chyb bývá psaní velkých a malých písmen. S ním se setkáváme neustále. Vedle svátků rovněž například u názvů úřadů, organizací a u místopisu.

K samotnému slovu Vánoce patří velké písmeno stejně jako k dalším svátkům a významným dnům jako Štědrý den, Velikonoce, Velký pátek, Mezinárodní den žen i Den české státnosti.

Advent x advent

Advent je s Vánoci neodmyslitelně spjat. Jedná se o období čtyř neděl před 25. prosincem. Slovo advent se píše s malým písmenem, stejně tak jako v případě přídavného jména, například adventní neděle.

Boží hod, Hod boží, Hod Boží

Při obrácení slovosledu se velké písmeno napíše u prvního slova. Boží hod tak lze vyjádřit i jako Hod boží či Hod Boží.

1. svátek vánoční

Chyb se lidé dopouštějí i u psaní 1. svátku vánočního. Ve slově svátek píšeme malé písmeno, velké písmeno patří pouze k prvnímu slovu. Pokud bychom tedy řadovou číslovku vypsali slovem, slavili bychom První svátek vánoční. Stejně pravidlo se uplatňuje například u 1., 2. i 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy.

ZDROJ: https://www.novinky.cz/clanek/vanoce-vanocni-pravopis-jak-psat-nazvy-svatku-40344625#source=hp&seq_no=10&dop_ab_variant=0&dop_source_zone_name=novinky.szn_hp.box&utm_campaign=abtest203_personalizovany_layout_varBB&utm_medium=z-boxiku&utm_source=www.seznam.cz

TEST - TAKÉ SE RÁD/RÁDA SMĚJEŠ?

Platí také pro tebe známé přísloví, že smích je kořením života? Řídíš se jím i ty? Na tyto otázky ti nyní odpoví následující test.

1) Vadí ti, když se někdo po tobě opičí?

- a) Pokud jsem při tom, tak ano
- b) Má-li to úroveň, nevadí mi to
- c) Záleží na tom, kdo se opičí

2) Co podle tebe znamená slovo nuda?

- a) Někdy bývá součástí života
- b) Cizí slovo
- c) Nevím

3) Myslíš si, že je v životě mnoho vážných záležitostí?

- a) Určitě ano
- b) Jak pro koho
- c) Život je neustálý boj

4) Máš rád prázdniny v klidném a tichém prostředí?

- a) Ano
- b) Občas ano
- c) Ne

5) Vstáváš ráno lehce z postele?

- a) Ne
- b) Záleží na posouzení pojmu „ráno“
- c) Většinou ano

6) Čteš v časopisech napřed vtipy?

- a) Čtu všechno postupně
- b) Záleží na mé aktuální náladě
- c) Humor mě nezajímá

7) Rozčiluje tě, když někdo stále zapomíná tvoje jméno?

- a) Jak kdy
- b) Záleží na tom, o koho se jedná
- c) Dost mě to rozčiluje

8) Kdybys viděl, že spolužák zakopl, přišlo by ti to komické?

- a) Ano
- b) Záleží na okolnostech
- c) Ne, může se to stát i mně

9) Uznáváš šachy za sport?

- a) Ano
- b) Je to gymnastika mozku
- c) Neuznávám

10) Myslíš si, že nejlepší jsou krátké vtipy?

- a) Podle mě je to jedno
- b) Nevím
- c) Nejraději mám delší vtipy

ZAPIŠ SI:

ZA ODPOVĚĎ a)	ZA ODPOVĚĎ b)	ZA ODPOVĚĎ c)
5 BODŮ	3 BODY	1 BOD

VYHODNOCENÍ

25 bodů a méně:

Řídíš se zásadou, že smích je kořením života. Neděláš rozdíl mezi jakýmkoliv druhem smíchu, ať je jeho původcem kdokoli. Nezapomeň, že méně je někdy více.

26 – 44 bodů:

Rovněž v otázkách smíchu kráčíš zlatou střední cestou. Dokážeš rozeznat dobrý vtíp od špatného a nepohrdneš ani tzv. černým humorem, pokud je vhodně naservírován.

45 bodů a více:

Máš rád chytrý humor a někdy zbytečně ohruuješ nos nad dobrým lidovým vtípem. To je zároveň příčinou, proč sám nedokážeš vtipy vyprávět.

SILVESTROVSKÉ CHYTÁKY

U humoru ještě chvíli zůstaneme. Připravili jsme pro vás známé i méně známé hádanky, které sice mají čtenáře „nachtat“, ale především by ho měly pobavit.

1) Na stole leží lžíce, vidlička a nůž. Který z těchto předmětů je nejdelší?	2) Jestliže prší ve dvanáct hodin v noci, lze očekávat, že za 72 hodin bude slunečno?	3) Vojáci se pyšní kovovými knoflíky, myslivci kostěnými. Proč ty knoflíky mají?
4) Kde se v Evropě nacházejí největší mosazné doly?	5) Proč nemůže být žádný žijící Američan pochován v Kanadě?	6) Kolik klokanů vyskočí výš než mrakodrap?
7) Co se stane černochovi, když spadne v Praze do Labe?	8) Je to bílé, rohaté, stojí to na kolejkách a má to kliku. Co je to?	9) Kolik různých číslic napočítáme na ciferníku ručičkového budíku?
10) Čaj si mícháš pravou nebo levou rukou?	11) Jaká část Londýna je ve Francii?	12) Jak se pomocí vody získá světlo?
13) Jaký je nejlepší prostředek na plešatění?	14) Proč nemá koza bodliny jako ježek?	15) Co spolehlivě zastaví padání vlasů?

ODPOVĚDI

1) Stůl. 2) Očekávat to nelze, bude totiž půlnoc. 3) Aby se měli čím zapnout. 4) Nikde, mosaz je slitina. 5) Protože ještě žije. 6) Všichni, mrakodrap skákat neumí. 7) Labe Prahou neprotéká. 8) Koza. A má kliku, že nejede vlak. 9) Napočítáme celkem deset číslic (0 až 9), čísel by bylo dvanáct. 10) Rukou ne, lžičkou. 11) Písmeno „n“ (Londýn, Francie). 12) Umyjí se okna. 13) Prostředek hlavy. 14) Protože bychom ji při tělocviku nemohli přeskakovat. 15) Podlaha.

JMÉNO	ČIPEKVE	Těž EMELA NTOUKA = Zabiják slonů
MÍSTO	Angola, Zambie	

Rok 1907 – Německý cestovatel Hans Schomburgk (1880 – 1967) se od domorodců dozvěděl, že u jezera Bangweulu v severovýchodní Zambii přežívá dravý tvor čipekve, požirač hrochů.

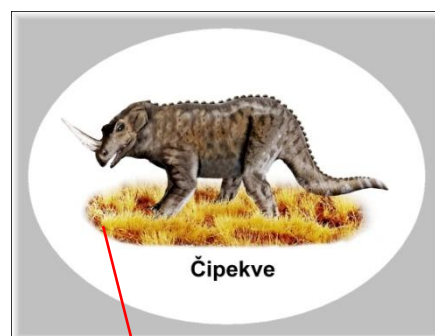

Rok 1932 – Švédský lovec J. C. Johansson prý v konžské provincii Kasai pozoroval asi 15metrového ještěra, jak trhá kusy masa z mrtvého nosorožce.

Současnost – Nesporný důkaz existence stále chybí.

POPIS:

- Nebezpečné dravé zvíře údajně žijící v bažinatých oblastech Angoly a Zambie.
- Má podobu mohutného ještěra s protáhlou krokodýlí tlamou plnou ostrých zubů a rohem na hlavě.
- Pohybuje se po čtyřech i po dvou končetinách, v plavání mu pomáhá silný dlouhý ocas.
- Na předních končetinách má velké drápy a vydává zvuky podobné mručení.
- Zvíře má našedlou hladkou kůži a velké je jako slon.
- Jde možná o dosud neznámý druh gigantického varana, případně o přežívajícího dravého dinosaura rodu *Baryonyx walkeri*.

POZNÁMKA 1):

Jedno z posledních svědectví pochází z roku 1981. Americko-africký kryptozoolog Herman Regusters (1933 – 2005) vedl expedici hledající jiné africké monstrum mokele mbembe. Vrátil se s nahrávkou zachycující „slabé hučení přecházející v hluboké vrčivé hrdelní troubení“. Nejprve se domníval, že troubení skutečně patří mokele mbembe, jenže to prý žádné zvuky nevydává. Americký biolog Dr. Roy P. Mackal (1925 – 2013), byl naopak přesvědčen, že se tak projevil emela ntouka.

POZNÁMKA 2):

Joseph Edward Hughes (1876 – ?) ve své knize Osmnáct let na jezere Bangweulu (Eighteen Years on Lake Bangweulu) publikované v roce 1933 popisuje zvíře zabitě kmenem Wa-Ushi na břehu tamní řeky Luapula. Domorodci zmiňovali hladké tmavé tělo bez šupin a roh. Hughes zastával názor, že čipekve je reálné zvíře, které však již vymřelo.

50. VÝROČÍ POSLEDNÍHO LETU PROGRAMU APOLLO

Návratem Apolla 17 na Zemi skončil před půl stoletím poslední let programu Apollo a také dosud poslední let lidské posádky na Měsíc. Bylo úterý 19. 12. 1972...

Posádku této poslední (šesté) expedice tvořili:

- Eugene Andrew „Gene“ Cernan – velitel
- Ronald Ellwin Evans
- Harrison Hagan Schmitt – geolog (první vědec na Měsíci)

POZNÁMKA:

Eugene Cernan se zapsal do historie jako zatím poslední člověk, který zanechal své stopy v měsíčním prachu. Během procházek měl u sebe také československou vlajku jako symbol svého vztahu k předkům, pocházejícím z Čech (matka) a ze Slovenska (otec), kterou později věnoval Astronomickému ústavu Akademie věd ČR v Ondřejově.

ZLEVA: SCHMITT, CERNAN (SEDÍČÍ) A EVANS

ARTEMIS

Obnovit lety člověka na Měsíc je úkolem vesmírného programu NASA, který dostal název Artemis. Jméno Artemis si NASA nevybrala náhodou. Řecká bohyně lovu byla dcerou vládce bohů Dia a dvojčetem slunečního boha Apollóna, v angličtině Apollo. V rámci stejnojmenného projektu přistálo v letech 1969 – 1972 na povrchu Měsíce celkem 12 astronautů.

Prvním krokem programu Artemis byl úspěšně dokončený let modulu Orion, který dopadem do Tichého oceánu v neděli 11. 12. 2022 završil svou dlouhou cestu okolo Měsíce. Mise si ovšem klade daleko náročnější cíle směřující až k založení dlouhodobé lunární kolonie jako odrazového můstku pro ještě ambicióznější projekt budoucích letů na Mars.

PLÁNOVANÉ MISE PROGRAMU ARTEMIS

ARTEMIS 1: Nepilotovaný let, při němž bude loď Orion navedena na oběžnou dráhu kolem Měsíce a poté zpět k Zemi → Splněno.

ARTEMIS 2: Pilotovaný oblet Měsíce se čtyřmi astronauty na palubě. Termín → Rok 2023, případně 2024.

ARTEMIS 3: Přistání člověka na Měsíci. Termín → Nejdříve v roce 2024, případně v roce 2025.

ARTEMIS 4: Pilotovaný let, ale bez přistání na Měsíci.

ARTEMIS 5: Astronauti již přestoupí z nově zbudované stanice Gateway na oběžné dráze Měsíce do přistávacího modulu a stanou na Měsíci.

JASTROWOVA ILUZE: JE DELŠÍ MODRÁ, NEBO ČERNÁ PLOCHA? STARÝ OPTICKÝ KLAM FASCINUJE DODNES

Tzv. Jastrowova iluze zamotala hlavy vědcům už na konci 19. století. A dodnes na nás působí velmi silně, protože se s ní náš mozek těžko smíruje.

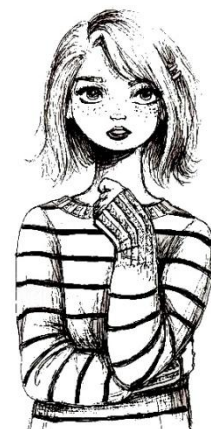
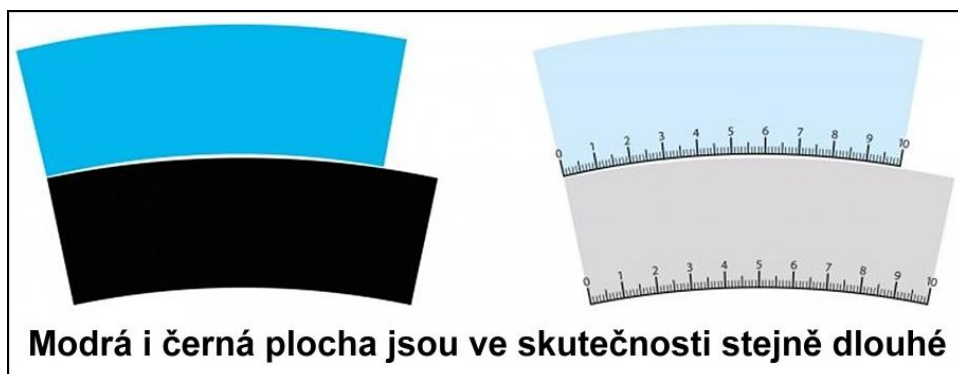
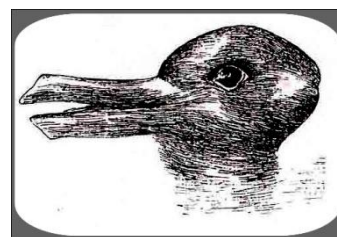

Pokud nad sebe umístíte dva pásy, opisující část kružnice, bude se ten horní jevit kratší, přestože jsou ve skutečnosti STEJNĚ DLOUHÉ. Na vině je naše vnímání perspektivy.

Autorem této iluze je polsko-americký psycholog Joseph Jastrow (1863 – 1944). Narodil se roku 1863 ve Varšavě, ale už jako malý se s rodinou ocitl v USA, kde následně studoval na Pensylvánské univerzitě a poté na Univerzitě Johnse Hopkinse. Zabýval se např. psychofyzikou, tedy snahou objektivně měřit lidské vnímání. Spolupracoval s významnými vědci konce 19. století, jako třeba zakladatelem pragmatismu Charlesem S. Peircem či behavioristou Clarkem L. Hullem.

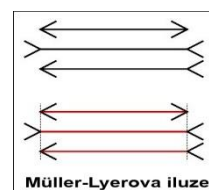
Svémi přednáškami i popularizačními texty se snažil představit psychologické výzkumy široké veřejnosti. Dlouhé roky se vedle percepčních anomálií (tzn. odchylek vnímání) zabýval i paranormálními jevy, nezáměrnými pohyby těla, mezikulturními analogiemi nebo i tím, jak „vypadají“ sny slepých lidí. Největšího věhlasu však dosáhl díky zkoumání optických klamů, z nichž nejslavnější je obrázek s králíkem/kachnou.

Kolem roku 1890 se „bumerangovou“ iluzí zabýval nejen Jastrow, ale i němečtí psychologové Wilhelm Wundt či Franz Müller-Lyer. Jastrowova iluze opakovaně posloužila i ke zkoumání, jak optické klamy působí třeba na děti či jedince s poruchou autistického spektra. Jedná se o jednu z nejtýpějších a v psychologickém výzkumu nejvíce zkoumaných iluzí – a to i proto, jak nekompromisně na nás funguje, i když jsme si jí vědomi.

ZDROJ:

https://zoommagazin.iprima.cz/zajimavosti/jastrowova-iluze-opticky-klam?utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=sekce-z-internetu#dop_ab_variant=0&dop_source_zone_name=hpfeed.sznhp.box&dop_req_id=c4rZv0GMaMi-202107160507&dop_id=12613976

NĚCO PRO ZASMÁNÍ

„Žáci, kdo odpoví na mou první otázku, nemusí už odpovídat na druhou,“ slibuje paní učitelka. „Kdo tedy ví, z kolika kostí je tvořena kostra dospělého člověka?“

Pepíček se hlásí, a tak je vyvolán.

„Kosturu dospělého člověka tvoří 17 kostí.“

„Jak si na takovou hloupost přišel?“

podiví se paní učitelka.

„Nepovím, protože to už je druhá otázka.“

Paní učitelka se ptá Aničky: „Tak co, Aničko, ukázala jsi doma tu pětku?“

Anička: „Ano“

„A co na to rodiče říkali?“

„Nic, nebyli doma.“

„Můj brácha se musí ženit!“ říká Anička spolužačce v lavici.

„Vážně? A kolik je mu let?“

„Osmnáct.“

„A jí?“

„Proč by nejedl? Má jídlo rád“

„Tak bych se chtěl učit,“ povzdechl si Pepíček, „ale nechce se mi...“

3.- OBRÁZEK S CHYBOU

Tvar stínu neodpovídá dívce na obrázku.

4.- PÍSMOMALÍŘŮV PROBLÉM

Písmomalíř napsal zlatníkovo jméno (Ivo Thoma) velkými písmeny svise pod sebe.

ŘEŠENÍ HÁDANEK Z ČÍSLA 6/2022-2023:

1.- PŘESMYČKY – DÍVČÍ JMÉNA

- a) BERTA
- b) LUCIE
- c) EDITA
- d) RADKA
- e) IVANA
- f) VIOLA
- g) ESTER
- h) PETRA
- ch) STELA
- i) VANDA

2.- RÉBUSY – ZELENINA

- a) KAPUSTA
- b) ČOČKA
- c) CIBULE
- d) OKURKA
- e) BROKOLICE

1) SUDOKU

Vylušti sudoku a napiš nám součet čísel ve vyznačených polích.

2		6		9	7		4
7			1				
	9				6		3 5
	8	3	9				7
				6	5	3	8
	5						9
5	1	2		8			7 9
			6		1	5	
4			7		9		2 3

3) SLOVNÍ ÚLOHA

Dva vlaky vzdálené od sebe 100 km jedou proti sobě, přičemž se oba pohybují stejnou rychlostí 50 km/h.

Z jednoho vlaku vzlétne moucha, letí vstříc druhému vlaku, pak se znovu vrátí, a takto poletuje mezi vlaky rychlostí 75 km/h, až se oba srazí a mouchu rozmáčknou.

Jakou vzdálenost moucha uletěla?

2) POZNEJ ZPĚVÁKY

Na obrázku níže obklopuje očíslovaná pětice světoznámých zpěváků Jimiho Hendrixe, jednoho z nejvýznamnějších kytaristů v historii rockové hudby.

☺ Přiřaď k číslům 1 až 5 jména těchto zpěváků.